

Brüssel, 16.11.2017
COM(2017) 668 final

2017/0301 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

Euroopa Liidu nimel Maailma Kaubandusorganisatsiooni ministrite konverentsil võetav seisukoht seoses toiduga kindlustatuseks riigivaru loomisega, kaubandust moonutava mõjuga siseriiklike toetustega, sh puuvillasektorile antavate toetustega põllumajanduses, ekspordi piirangutega põllumajanduses, kalandustoetustega, teenuste osutamist reguleerivate siseriiklike õigusnormide ja VKESid/kaubavahetust käsitlevate regulatiivsete meetmete läbipaistvusega

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU SISU

Käesolev ettepanek käsitleb otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel Maailma Kaubandusorganisatsiooni („WTO“) 11. ministrite konverentsil võetav seisukoht seoses otsustega, mis võidakse teha Doha arengukava kohta. Ettepanekus käsitletakse järgmist: toiduga kindlustatuseks riigivaru loomine, kaubandust moonutava mõjuga siseriiklikud toetused põllumajanduses, sh puuvillasektorile antavad toetused, ekspordi piirangud põllumajanduses, kalandustoetused, teenuste osutamist reguleerivad siseriiklikud õigusnormid ja VKEsid/kaubavahetust käsitlevate regulatiivsete meetmete läbipaistvus.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamisleping („WTO asutamisleping“)

WTO asutamist käsitlev Marrakechi leping („WTO asutamisleping“) jõustus 1. jaanuaril 1995. Euroopa Liit¹ ja kõik 28 ELi liikmesriiki on selle lepingu osalised.

2.2. WTO ministrite konverents

Ministrite konverents on WTO kõrgeim otsuseid tegev organ, mis tuleb kokku vähemalt kord kahe aasta jooksul. Järgmine ministrite konverents toimub Argentinas Buenos Aireses (10–13. detsember 2017).

2.3. WTO ministrite konverentsi kavandatavad aktid

WTO 11. ministrite konverents võib vastu võtta otsuseid, millel on õiguslik toime 1) toiduga kindlustatuseks riigivaru loomisele, 2) kaubandust moonutava mõjuga siseriiklikele toetustele põllumajanduses, sh puuvillasektorile antavad toetused, 3) ekspordi piirangutele põllumajanduses, 4) kalandustoetustele, 5) teenuste osutamist reguleerivatele siseriiklikele õigusnormidele ja 6) VKEdele/kaubavahetust käsitlevate regulatiivsete meetmete läbipaistvusele („kavandatavad aktid“).

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Käesoleva ettepaneku eesmärk on võimaldada liidul ühineda WTO 11. ministrite konverentsil saavutava võimaliku konsensusega selliste Doha arengukavaga seotud otsuste vastuvõtmisel, millel on õiguslikud tagajärjed eespool loetletud küsimustes.

Kuigi veel ei ole selge, kas ja kuivõrd WTO liikmed konsensuse saavutavad, tuleb nõukogul ELi poolt WTO 11. ministrite konverentsil võetav seisukoht ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 alusel ette kindlaks määrata².

Käesolev ettepanek hõlmab küsimusi, milles võidakse otsuseid teha:

¹ Nõukogu 22. detsembri 1994. aasta otsus 94/800/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse nimel sõlmitavaid tema pädevusse kuuluvaid küsimusi puudutavaid kokkuleppeid, mis saavutati mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay voorus (1986–1994), (EÜT L 336, 23.12.1994, lk 1).

² Kui konsensus vormistatakse vastupidi ootustele WTO asutamislepingut muutvas rahvusvahelises lepingus või teatavate WTO liikmete vahel sõlmitud rahvusvahelises mitmepoolses lepingus, teeks komisjon ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 6 alusel vajalikud ettepanekud pärast seda, kui WTO 11. ministrite konverents või asjaomased WTO liikmed on aktid vastu võtnud ja need on WTO 11. ministrite konverentsi jooksul allakirjutamiseks avatud.

- **Toiduga kindlustatuseks riigivaru loomine** Läbirääkimiste tulemusel soovitakse leppida kokku nn püsivas lahenduses, mis täidaks eesmärgi, mis nähti ette Bali toimunud WTO ministrite konverentsi 7. detsembri 2013. aasta otsuses toiduga kindlustatuseks riigivaru loomise kohta (WT/MIN(13)/38-WT/L/913), nii nagu seda on tõlgendatud WTO peanõukogu 27. novembri 2014. aasta otsuses (WT/L/939) ja WTO ministrite 19. detsembri 2015. aasta otsuses (WT/MIN(15)/44-WT/L/979). Niisugune otsus sarnaneks olemasolevale ajutisele Bali lahendusele, kas siis lisatingimustega või ilma, või laiendatud kohaldamisalaga või ilma (edaspidi ka „Bali kohtumise järgsed“ programmid).
- **Kaubandust moonutava mõjuga siseriiklikud toetused põllumajanduses, sh puuvillasektorile antavad toetused:** Läbirääkimised kaubandust moonutava mõjuga siseriiklike toetuste üle põhinevad WTO põllumajanduslepingu artiklil 20 ja on hõlmatud Doha arengukavaga seotud volitustega, nagu on ette nähtud ministrite konverentsi 14. novembri 2001. aasta Doha deklaratsioonis (WT/MIN(01)/DEC/1). Selleks et protsessi hoogustada, esitas EL koos Brasiilia, Colombia, Peruu ja Uruguayga ettepaneku (JOB/AG/99) kaubandust moonutava mõjuga siseriiklike toetuste kohta (sh puuvillasektorile antavate siseriiklike toetuste ning toiduga kindlustatuseks riigivaru loomise kohta). EL peaks toetama 11. ministrite konverentsi raames kaubandust moonutava mõjuga siseriiklike toetuste, sh puuvillasektorile antavate toetuste suhtes kokkulepitavat lahendust.
- **Ekspordi piirangud** Läbirääkimised WTO põllumajanduslepingu artiklis 12.1 sätestatud ekspordikeeldude ja -piirangute kehtestamise korra tõhustamise üle põhinevad WTO põllumajanduslepingu artiklil 20 ja on osa Doha arengukava läbirääkimistest. Võttes arvesse põllumajandusreformi olulisust ning vajadust liikuda õiglase ja turule orienteeritud põllumajandusala kaubandussüsteemi suunas, peaks liit toetama ekspordi piirangute suhtes leitud lahendust sellisena, nagu see kokku lepitakse.
- **Kalandustoetused** Läbirääkimised kalandustoetuste üle on osa Doha arengukava üle peetavatest läbirääkimistest ja teatavate kalandustoetuste kaotamine on ette nähtud ÜRO kestliku arengu eesmärgi nr 14 alaeesmärgis nr 6 („SDG 14.6“), mille riigipead 2015. aastal heaks kiitsid. EL esitas WTOle selle kohta ettepaneku (TN/RL/GEN/181/Rev.1). Läbirääkimised on käimas ja liit peaks toetama selles küsimuses leitud lahendust sellisena, nagu see kokku lepitakse.
- **Siseriiklikud õigusnormid** Läbirääkimised teenuste osutamist reguleerivate siseriiklike õigusnormide üle on ette nähtud WTO teenustekaubanduse üldlepingu (GATS) artikliga VI:4. Viimastel kuudel on siseriiklike õigusnorme puudutavad läbirääkimised edenenud ja nende tulemusel on koostatud konsolideeritud läbirääkimisteksti kavand, mida toetavad ligikaudu 50 WTO liiget (sh EL). Siseriiklike õigusnorme käsitlev kavandatud kord piirdub litsentsimise ja kvalifikatsioonidega seotud nõuete ja menetluse ning tehniliste standarditega ega kuulu kohaldamisele majandussektorites, kus kehtivad GATSi alusel võetud turulepääsu võimaldamise kohustused. Läbirääkimised on käimas ja liit peaks toetama selles küsimuses leitud lahendust sellisena, nagu see kokku lepitakse.
- **VKEd/kaubavahetust käsitlevate regulatiivsete meetmete läbipaistvus:** Doha arengukavaga seotud volitused nägid ette läbirääkimiste pidamise muude kui põllumajandustoodete turulepääsu, sh mittetariifsete tõkete üle. EL esitas 2017. aastal WTOle mittetariifsete tõkete kohta ettepaneku võtta vastu „Ministrite otsus VKEde kauplemistegevuse lihtsustamiseks: kaubavahetust käsitlevate regulatiivsete

meetmete läbipaistvus“ (TN/MA/W/144/Rev.3, mida toetavad Austraalia, Hong Kong, Taiwan, Singapur ja Jaapan). ELi ettepanek lihtsustaks VKEde rahvusvahelist kaubandustegevust läbipaistvuse suurendamise (lõpptekstidest teavitatakse WTOd ja asutatakse avalik andmehoidla) ning hea reguleerimistava abil (avalik arutelu sidusrühmadega uute meetmete üle, mis piirdub tehniliste kaubandustõketega seotud meetmete ning sanitaar- ja fütosanitaarmeetmetega). Läbirääkimised on käimas ja liit peaks toetama selles küsimuses leitud lahendust sellisena, nagu see kokku lepiks.

Kuna hetkel peetakse läbirääkimisi kõigi võimalike Buenos Airese paketi osade üle, eeldab komisjon, et nõukogu teeb otsuse liidu seisukohta kohta läbirääkimiste tulemuste suhtes niipea, kui olukord asjaomaste tekstidega seoses piisavalt selgeks saab, mis võib toimuda juba ministrite konverentsi ajal.

Algatus on täielikult kooskõlas poliitikavaldkonnas kehtivate õigusnormidega. Sarnaseid otsuseid on ette valmistatud eelmisteks WTO ministrite konverentsideks, sealhulgas viimati 2015. aastal toimunud 10. WTO ministrite konverentsiks.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „[n]õukogu võtab komisjoni ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

WTO ministrite konverents on WTO asutamislepinguga loodud organ, millel on lepingu artikli IV:1 kohaselt pädevus võtta vastu otsuseid kõigis mitmepoolsete kaubanduslepingutega hõlmatus küsimustes, sh õiguslike toimega otsuseid.

Eespool osutatud kavandatud aktidel on õiguslik toime, kuna need võivad mõjutada liidu õigusi ja kohustusi.

Nende aktidega ei täiendata ega muudeta lepingu institutsioonilist raamistikku.

Kavandatava otsuse menetlusõiguslik alus on seega ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatud akti eesmärgist ja sisust, millega seoses liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatud aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatud aktide peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga, kuna Doha arengukavas käsitletud küsimusi puudutavad võimalikud otsused kuuluvad sellesse valdkonda.

Kavandatava otsuse materiaalõiguslik alus on seega ELi toimimise lepingu artikkel 207.

4.3. Kokkuvõte

Ettepanekus esitatud otsuse õiguslik alus peaks seega olema ELi toimimise lepingu artikkel 207 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATUD ÕIGUSAKTI AVALDAMINE

Kuna WTO ministrite konverentsil vastu võetud aktid täiendavad WTO asutamislepingut, tuleb need pärast vastuvõtmist avaldada *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

Euroopa Liidu nimel Maailma Kaubandusorganisatsiooni ministrite konverentsil võetav seisukoht seoses toiduga kindlustatuseks riigivaru loomisega, kaubandust moonutava mõjuga siseriiklike toetustega, sh puuvillasektorile antavate toetustega põllumajanduses, ekspordi piirangutega põllumajanduses, kalandustoetustega, teenuste osutamist reguleerivate siseriiklike õigusnormide ja VKESid/kaubavahetust käsitlevate regulatiivsete meetmete läbipaistvusega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 4 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit sõlmis WTO asutamist käsitleva Marrakechi lepingu („WTO asutamisleping“) nõukogu 22. detsembri 1994. aasta otsuse 94/800/EÜ³ alusel ning leping jõustus 1. jaanuaril 1995.
- (2) WTO asutamislepingu artiklite IV:1 ja IX:1 kohaselt võib Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) ministrite konverents vastu võtta otsuseid konsensuse alusel.
- (3) WTO ministrite konverents võib 10.–13. detsembril 2017 toimuval 11. kohtumisel vastu võtta otsuseid seoses toiduga kindlustatuseks riigivaru loomise, kaubandust moonutava mõjuga siseriiklike toetustega põllumajanduses, sh puuvillasektorile antavad toetused, ekspordi piirangutega põllumajanduses, kalandustoetustega, teenuste osutamist reguleerivate siseriiklike õigusnormidega ja VKESid/kaubavahetust käsitlevate regulatiivsete meetmete läbipaistvusega.
- (4) Kindlaks on vaja määrata WTO ministrite konverentsil liidu nimel võetav seisukoht nende otsuste suhtes, millel võib olla õiguslik toime.
- (5) WTO liikmete arvates tuleb WTO ministrite 11. konverentsil leida toiduga kindlustatuseks riigivaru loomise kohta püsiv lahendus. See eesmärk nähti ette Balil toimunud WTO ministrite konverentsi 7. detsembri 2013. aasta otsuses toiduga kindlustatuseks riigivaru loomise kohta (WT/MIN(13)/38-WT/L/913), mida on tõlgendatud ja taaskinnitatud hilisemate otsustega. Selles küsimuses peaks liit toetama toiduga kindlustatuseks riigivaru loomise suhtes leitud lahendust sellisena, nagu see kokku lepikse.
- (6) Läbirääkimised kaubandust moonutava mõjuga siseriiklike toetuste üle põhinevad WTO põllumajanduslepingu artiklil 20 ja on koos puuvillasektorile antavate toetustega hõlmatud Doha arengukavaga seotud volitustega. Sellega seoses esitas EL koos

³ ELT L 336, 23.12.1994, lk 1.

Brasiilia, Colombia, Peruu ja Uruguayga 2017. aastal ettepaneku (JOB/AG/99) kaubandust moonutava mõjuga siseriiklike toetuste kohta (sh puuvillasektorile antavate kaubandust moonutava mõjuga siseriiklikud toetused). Võttes arvesse selle küsimuse olulisust ja asjaolu, et liit on üks ettepaneku koostajatest, peaks ta toetama kaubandust moonutava mõjuga siseriiklike toetuste, sh puuvillasektorile antavate toetuste suhtes leitud lahendust sellisena, nagu see kokku lepitaakse.

- (7) Läbirääkimised WTO põllumajanduslepingu artiklis 12.1 sätestatud ekspordikeeldude ja -piirangute kehtestamise korra tõhustamise üle põhinevad WTO põllumajanduslepingu artiklil 20 ja on osa Doha arengukava läbirääkimistest. Võttes arvesse põllumajandusreformi olulisust ning vajadust liikuda õiglase ja turule orienteeritud põllumajandusalase kaubandussüsteemi suunas, peaks liit toetama ekspordi piirangute suhtes leitud lahendust sellisena, nagu see kokku lepitaakse.
- (8) Läbirääkimised kalandustoetuste üle on osa Doha arengukava üle peetavatest läbirääkimistest ja teatavate kalandustoetuste kaotamine on ette nähtud ÜRO kestliku arengu eesmärgi nr 14 alaeesmärgis nr 6 („SDG 14.6“), mille riigipead 2015. aastal heaks kiitsid. Võttes arvesse kaubanduse ja kestliku arengu olulisust ning asjaolu, et liit on üks ettepaneku koostajatest, peaks ta toetama leitud lahendust sellisena, nagu see kokku lepitaakse.
- (9) Läbirääkimised teenuste osutamist reguleerivate siseriiklike õigusnormide üle on ette nähtud WTO teenustekaubanduse üldlepingu (GATS) artiklis VI:4 ja need on osa Doha arengukava läbirääkimistest. Lahendus võib hõlmata meetmete haldamist, sõltumatust, läbipaistvust, tehnilisi standardeid, meetmete väljatöötamist ja eri- ja diferentseeritud kohtlemist. Võttes arvesse etappi, kuhu arutelud jõudnud on, ja selles küsimuses lahenduse saavutamise süsteemset tähtsust, peaks liit ühena ettepaneku koostajatest toetama leitud lahendust sellisena, nagu see kokku lepitaakse.
- (10) Läbirääkimised muude kui põllumajandustoodete turulepääsu üle on osa Doha arengukava läbirääkimistest ja hõlmavad mittetariifseid tõkkeid. EL esitas 2017. aastal WTOle ettepaneku võtta vastu „Ministrite otsus VKEde kauplemistegevuse lihtsustamiseks kaubavahetust käsitlevate regulatiivsete meetmete läbipaistvus“ (TN/MA/W/144/Rev.3). Selle otsuse võiks kas tervikuna või siis piiratumalt või laiema kohaldamisalaga vastu võtta WTO 11. ministrite konverentsil. Võttes arvesse selle küsimuse olulisust ja asjaolu, et liit on üks ettepaneku koostajatest, peaks ta toetama ELi ettepaneku alusel leitud lahendust sellisena, nagu see kokku lepitaakse.
- (11) Vastavalt Euroopa Liidu lepingu („ELi leping“) artikli 17 lõikele 1 esindab WTO ministrite konverentsil liitu komisjon,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

WTO 11. ministrite konverentsil liidu nimel võetav seisukoht on järgmine:

Euroopa Liidu nimel Maailma Kaubandusorganisatsiooni 11. ministrite konverentsil võetav seisukoht on ühineda konsensusega, mille WTO liikmed saavutavad selleks, et võtta vastu otsused seoses toiduga kindlustatuseks riigivaru loomisega, kaubandust moonutava mõjuga siseriiklike toetustega, sh puuvillasektorile antavate toetustega põllumajanduses, ekspordi piirangutega põllumajanduses, kalandustoetustega, teenuste osutamist reguleerivate siseriiklike õigusnormide ja VKEsid/kaubavahetust käsitlevate regulatiivsete meetmete läbipaistvusega.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*